

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie bij het WODC-incidentenoverzicht 2022

Datum
29 december 2022

Ons kenmerk
4403956

Van
Directeur Migratiebeleid
Datum/eindparaaf

1. Aanleiding

Aanbieding van het jaarlijkse WODC-rapport naar incidenten en misdrijven van asielzoekers. Bijgaand treft u de rapportage «Incidenten en misdrijven door bewoners van COA- en crisisnoodopvanglocaties 2017–2022» en de beleidsreactie daarop.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met de beleidsreactie op het WODC-rapport.

3. Kernpunten

- Het aandeel unieke vreemdelingen dat betrokken is geweest bij een incident is ten opzichte van 2021 met één procentpunt gestegen (van 6% naar 7%). Het aandeel unieke vreemdelingen dat verdacht wordt van een misdrijf is ten opzichte van 2021 gelijk gebleven (3%).
- In dit opzicht sluit het beeld van onderhavige rapportage aan op het beeld van de vorige rapportage. **Incidenten:** Samen met de stijging van het aantal incidenten (42%) zien we ook een stijging van het aantal asielzoekers dat op COA-locaties en crisisnoodopvanglocaties verblijft. De gemiddelde bezetting in 2022 is namelijk 39% hoger ten opzichte van 2021.
- Bij bijna een kwart van de incidenten zijn alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) betrokken, terwijl 4% van de gemiddelde bezetting in 2022 voor rekening van amv-locaties kwam. Dat amv-ers relatief vaak betrokken zijn bij incidenten, ligt eveneens in lijn met de bevindingen van de vorige rapportage. Dat amv's desalniettemin relatief vaker dan andere vreemdelingen als betrokken bij incidenten geregistreerd staan, hangt mogelijk samen met de hogere mate van begeleiding op amv-locaties inclusief de bijbehorende meldings- en opvolgingsplicht.
- Wel geldt dat het aantal bewoners op amv-locaties dat betrokken is geweest bij een incident ten opzichte van 2017 relatief sterk is gedaald. In 2017 was

36% van het totaal aantal betrokkenen bij incidenten woonachtig op een amv-locatie, in 2022 was dat 24%.

- **Verdachten van misdrijven:**
- Nationaliteiten met relatief hoge aandelen verdachten zijn Algerijns (44%), Marokkaans (33%) en Tunesisch (31%). Ook in 2021 waren deze nationaliteiten oververtegenwoordigd (resp. 35%, 29% en 33%). In 2022 heeft deze oververtegenwoordiging zich verder doorgezet. Hoewel de oververtegenwoordiging mogelijk deels te verklaren is vanwege het feit dat mannen en jongvolwassenen vaker worden verdacht van een misdrijf, kan dit geen sluitende verklaring zijn waarom zoveel Algerijnse, Marokkaanse en Tunesische asielzoekers verdacht worden van een misdrijf. Kwalitatief vervolgonderzoek is nodig om antwoord te krijgen op de grondoorzaken van crimineel gedrag van deze groepen asielzoekers. Dat duidingsonderzoek nodig is om de cijfers beter te kunnen verklaren, laat onverlet dat hard wordt opgetreden tegen criminele asielzoekers.
- Opvallend is verder dat in 2022 85 verdachten werden geregistreerd van een seksueel misdrijf, wat een stijging van 89% is ten opzichte van 2021 (45).

4. Toelichting

- In deze editie is voor het eerst ook gekeken naar de problematiek rondom de in 2022 geopende crisisnoodopvanglocaties (CNO). In 2022 bestond de gemiddelde bezetting voor 4% uit bewoners van crisisnoodopvanglocaties en voor 13% uit bewoners van noodopvanglocaties.
- Tussen veiligheidsregio's/gemeenten en het COA is de afspraak gemaakt dat wanneer een asielzoeker op een crisisnoodopvanglocatie overlast veroorzaakt, en strafrechtelijke opvolging niet (meer) aan de orde is, deze persoon aan het COA kan worden overgedragen. Met die overdracht wordt ook bewerkstelligd dat incidenten op crisisnoodopvanglocaties alsnog in het registratiesysteem van COA kunnen worden doorgevoerd, met het oog op consequente dossieropbouw van de overlastgever en het opleggen van adequate maatregelen.
- Het betreft een jaarlijks kwantitatief onderzoek. De bevindingen bieden een aantal aanknopingspunten voor nader (kwalitatief) duidingsonderzoek, om de grondoorzaken van overlast en drijfveren achter crimineel gedrag en crimineel gedrag inzichtelijk te krijgen.

4.1 Politieke context

In het verleden verzorgde de Analyseproeftuin Migratieketen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid het jaarlijkse incidentenoverzicht. Dit rapport is de tweede editie onder verantwoordelijkheid van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en beslaat de rapportageperiode 2017-2022. Voor einde dit jaar volgt een duidingsonderzoek.

4.2 Financiële overwegingen

N.v.t.

4.3 Juridische overwegingen

N.v.t.

4.4 Krachtenveld

N.v.t.

4.5 Strategie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
29 december 2022

Ons kenmerk
4403956

N.v.t.

4.6 Uitvoering

N.v.t.

4.7 Implementatie

N.v.t.

4.8 Communicatie

- Iedereen die vlucht voor oorlog, geweld of vervolging verdient onze bescherming. Maar onze gastvrijheid mag nooit ten koste gaan van onze veiligheid. Overlast en crimineel gedrag van asielzoekers is absoluut onaanvaardbaar. Deze groep verpest het voor de rest en ondermijnt het draagvlak voor opvang van asielzoekers.
- Harde aanpak tegen overlast: Tegen asielzoekers die de gastvrijheid van Nederland misbruiken en voor overlast zorgen en/of zich crimineel gedragen, past een harde aanpak. Met ketenpartners bundelen we onze krachten en zorgen ervoor dat criminele asielzoekers op geen enkele manier ruimte krijgen om zich te misdragen. Dat doen we door ze te straffen en hun asielaanvraag en terugkeer met voorrang te behandelen.
- Voorkomen van overlast: De impact van overlastgevers op de omgeving is groot, daarom zetten we in op het voorkomen ervan. Bijvoorbeeld door toezichtteams op straat en het faciliteren van gemeenten bij lokale initiatieven.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
29 december 2022

Ons kenmerk
4403956